

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

REKENAARTOEPASSINGSTEGNOLOGIE V2

NOVEMBER 2017

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 15 bladsye.

VOORSTELLE EN AANBEVELINGS VIR NASIENERS

- Gaan dikwels die vrae en nasienliglyne na gedurende die nasiensessie.
- Dit is raadsaam om die vraag dikwels te lees (en te herlees) saam met die kandidaat se antwoord om seker te maak dat dit ooreenstem en dat jy nie deur die kandidaat se stellings/antwoorde mislei word nie.
- Wees versigtig om nie op sleutelwoorde of algemene stellings te fokus nie, maar lees eerder die hele antwoord. Indien jy twyfel, lees die hele antwoord en dan die vraestel en die nasienriglyne. Vra jouself of jou senior nasiener of die respons in die nasienriglyne kan 'pas' voordat jy die korrekte punte aan die kandidaat toeken. Byvoorbeeld, die nasienriglyne sê 'goedkoop' en die leerder se antwoord is 'minder duur'.
- Wees versigtig vir oorvleuelende antwoorde op 'n spesifieke vraag. In die algemeen word een punt per feit toegeken.

AFDELING A

VRAAG 1: MEERVOUDIGE KEUSE

		Totaa	l: [10]
1.10	B/D	✓	1
1.9	А	✓	1
1.8	B/C/D	✓	1
1.7	С	✓	1
1.6	В	✓	1
1.5	С	✓	1
1.4	С	✓	1
1.3	А	✓	1
1.2	В	✓	1
1.1	В	✓	1

VRAAG 2: PASITEMS

2.1	N	✓	1
2.2	0	✓	1
2.3	M	✓	1
2.4	В	✓	1
2.5	Р	✓	1
2.6	S	✓	1
2.7	Н	✓	1
2.8	Т	✓	1
2.9	R/D	✓	1
2.10	F	✓	1
		Totaal	: [10]

VRAAG 3: WAAR/ONWAAR-ITEMS

(Nota aa	an nasiener: Moenie 'n punt toeken as slegs ONWAAR neergeskryf is nie.)	
3.1	WAAR✓	1
3.2	ONWAAR, oopbron/verniet/oop/FOSS✓	1
3.3	ONWAAR, uitvee ('erase/wipe/delete')✓	1
3.4	ONWAAR, Voorwaardelike formatering ('Conditional formatting')✓	1
3.5	ONWAAR, MID✓	1
		[5]

TOTAAL AFDELING A: 25

AFDELING B

VRAAG 4: STELSELTEGNOLOGIEË

4.1	 Batterye word pap Beperkte reikwydte Vatbaar vir steuring/steurspraak ('crosstalk') Duurder as gewone gekabelde sleutelborde As ontvangtoestel verlore/gesteel/beskadig raak moet sleutelbord ook vervang word/Word maklik gesteel/verloor Sleutelbord drywer-programme laai slegs nadat bedryfstelsel gelaai het Kan onderskep/getap word deur krakers Latensie wanneer speletjies gespeel word/Reageer nie so vinnig soos gekabelde sleutelborde nie 	(2)
4.2	 Knoppies/Komponente ontwerp vir kleiner skerm Geen rolstawe ('scroll bars') Minder sigbare skermelemente/Minder iniformasie sigbaar Geen muiswyser ('pointer') word benodig nie/Ontwerp vir raak koppelvlak 	(2)
	✓✓ (Enige twee)	(2)
4.3	Alles-in-een Rekenaar('All-in-oneComputer') ✓ (Nota aan nasiener: Aanvaar enige redelike beskrywing van 'n alles in een rekenaar.Bv. Skootrekenaar/Touch Screen/Veranderbare/Hybrid.)	(1)
4.4	 Herinstalleer die drywer Gaan die kabelkoppeling na Probeer 'n ander oppervlakte vir die muis 'Reboot' die rekenaar/muis Pas die muiswyserspoed ('mouse pointer')/sensitiwiteit/instellings aan Probeer 'n ander USB poort Verwyder/Maak skoon van enige aanpaksel op optiese sensor Vervang die battery op 'n draadlose muis 	
	✓✓ (Enige twee)	(2)
4.5	 Meeste data/sagteware is beskikbaar om af te laai Kleiner grootte/Liger om te dra Spaar op batterylewe/Langer batterylewe Ander groter stoor kapasiteit opsies beskikbaar Minder aanvraag vir optiese media/In onbruik geraak 	
	✓✓ (Enige twee)	(2)
4.6	 Oordrag van lêers/data tussen toestelle Kan vir betalings gebruik word Kan met RFID-merkers ('RFID tags') gebruik word ✓✓ (Enige twee) 	(2)

4.7	 Deïnstalleer die sagteware/Staak die gebruik van die sagteware Koop 'n lisensie/Registreer die sagteware Gaan voort om dit te gebruik met verminderde funksionaliteit ✓(Enige een) 		(1)
4.8.1	 Makliker om met ander te deel wat nie die program waarin dit oorspronklik geskep is, het nie /Leser algemeen beskikbaar Uitleg en formatering sal behoue bly Kan sekuriteit by pdf voeg om dit moeilik te maak om dit te redigeer/druk Kleiner lêergrootte ✓ (Enige een)	(1)	
4.8.2	 Stoor as PDF/Stuur na(Send to) PDF Voer na PDF uit (Export) Druk na PDF Gebruik lêer omskakel sagteware (file converter software) Druk op papier en skandeer na PDF/Faks na e-pos ✓ (Enige een) 	(1)	(4)
4.8.3	 Verskil in DPI as dit na pdf geskandeer is Ander inhoud bv.kleiner dokument is vanaf teks/Groter dokument is vanaf 'n prent Verskillende PDF omskakelaars is gebruik/omgeskakel vanuit verskillende programme 	. ,	, ,
	 ✓ (Enige een) EN OKH-('OCR') data is nie beskikbaar/PDF is 'n prent PDF-sekuriteit laat nie die soekfunksie toe nie 		
	✓ (Enige een)	(2)	
4.9	 Gebruik 'n soekprogram en lêernutseienskap (file tools) Gebruik 'n lêersbestuurstoepassing (bv. Windows Explorer, My Computer) en navigeer na die lêergids Kyk vir kortpaaie ('shortcuts') op die werkskerm Maak 'n onlangs oopgemaakte dokument oop om die spesifieke toepassing oop te maak Kyk na die programme wat op die taakstaaf vasgepen ('pinned') is Kyk 'add/remove' program lys Gebruik 'Run' opdrag eienskap 		
	✓✓ (Enige twee)		(2)
4.10	Soek deur 'n databasis✓ deur 'n produkkode/-sleutel/strepieskode te gebruik✓		
	(Nota aan nasiener: Aanvaar 'n verduideliking van informasie wat gehaal gaan word as 'Databasis'nie genoem word nie.)		(2)
		_	

			[25]
	(Nota aan nasiener: Aanvaar enige geskikte verduideliking van die gebruik van VR)	(1)	(3)
	✓ (Enige een)		
4.12.2	 Toerisme/Virtuele toere Vlugnabootsing Vermaak/Speletjies ('Gaming') Kommunikasie Opleiding 		
	✓✓ (Enige twee)	(2)	
4.12.1	 Kopstukke ('Headphones') 'Head gear'/Helmet met skerm Speletjie kontrole toestel Slimfone/mobiele toestel/Selfoon Handskoene/Pakke (Body Suits) met sensors/beheerders (controllers) Boks/Kamer/ Simuleer omgewing (Simulation environment) 		
	✓✓ (Enige twee)		(2)
4.11	 Ekstra RAM-gleuwe is beskikbaar/Moontlikheid om meer RAM by te voeg Ekstra poorte beskikbaar Vervangbare grafika kaart Vervangbare SVE Ekstra plek vir harde skyf beskikbaar/Vervang hardeskyf/VTS (SSD) Vervangbare optiese aandrywer Verwyderbare battery 		

VRAAG 5: INTERNET- EN NETWERKTEGNOLOGIEË

5.1	Roeteerder/Modem✓	(1)
5.2	 Stadige dataoordragspoed Reikwydte beperk (tot by 100 m) Beperkte hoeveelheid toestelle kan koppel 	
	✓✓ (Enige twee)	(2)
5.3	 Hoë datakoste Beperkte bandwydte Wolkberging intekenfooie/Beperkte spasie wat verniet gekry kan word Sekerheidskwessies Internet beskikbaarheid mag 'n probleem wees ✓✓ (Enige twee)	(2)
5.4	 Wi-Fi/Wi-Max NVK ('NFC')/RFID Satelliet Bluetooth 3G/LTE ✓ (Enige een) 	(1)
5.5	Koppel twee of meer rekenaars/toestelle in 'n netwerk	(1)
	Reguleer netwerkverkeer (data) effektief ✓ (Enige een) (Nota aan nasiener: Aanvaar kenmerke van 'n 'Managed(smart) Switch' bv.beheer/bestuur van die netwerk)	(1)
5.6	 Kan nie 'n dokument redigeer nie Kan nie toegang tot lêergids kry nie Beperking op toegang tot fisiese bronne, bv. Drukkers, Flitsskywe ens. Kan nie toegang tot die Internet/'n spesifieke webwerf kry nie Kan nie veranderings aan stelselinstellings ('system settings') maak nie/Kan nie adminitratiewe take verrig nie Kan nie sagteware installeer nie 	
	✓✓ (Enige twee)	(2)
5.7	 Webblaaier ('browser') Lêerbestuurstoepassing/FTP program (bv. Windows Explorer/File Manager) Eiendomsregtelike koppelvlakprogram ('Proprietary interface') ✓ (Enige een) 	
	(Nota aan nasiener: Aanvaar enige geskikte voorbeeld van 'n program)	(1)
5.8.1	Hangouts/Facetime/WhatsApp/Viber, ens.✓	
	(Nota aan nasiener: Aanvaar enige geskikte voorbeeld van 'n program)	(1)

8 NSS – Nasienriglyne

	 Via USB-kabel Gebruik die toestel se luidspreker ✓✓ (Enige twee) 	(2)
5.9	 Koppel luidsprekers via Bluetooth/Via Bluetooth/Bluetooth luidsprekers Gebruik Chromecast/Gebruik Wi-Fi 	
5.8.3	 Vermy dat oproep konneksie verloor word Spaar op data/koste ✓ (Enige een) 	(1)
5.8.2	 Internetkoppeling kan onbetroubaar wees Tekort aan bandwydte Die oproep ontvanger het dalk nie VoIP nie Moeilik vir nooddienste om die oorsprong van die oproep te bepaal ✓ (Enige een) 	(1)

VRAAG 6: INLIGTINGSBESTUUR

			[10]
6.6	Eerste ry behoort op <i>field names</i> gestel wees ✓ Vermiste veld/van in ry 2/3 ✓ Verkeerde grenssimbool ('delimiter') in die laaste ry gebruik/Data is nie in die laaste ry in kolomme geskei nie ✓		(3)
6.5	Die gesorteerde reeks het nie die puntekolom ingesluit nie ✓✓		(2)
6.4	 Te min respondente sal onoortuigende bevindinge tot gevolg hê Genoegsame aantal respondente sal betroubare bevindings tot gevolg hê Groter verskeidenheid opinies ✓(Enige een) 		(1)
6.3.2	Gebruik 'n lyn-/staaf-/kolomgrafiek✔	(1)	(2)
6.3.1	Manlikes het afgeneem/Vroulikes het toegeneem✓	(1)	
	Dit mag moontlik nie al die inligting wat benodig word gee nie ✓(Enige een) (Nota aan nasiener: Aanvaar antwoorde verwant aan bedrogspul(scam)		(1)
6.2	Dit mag partydige 'biased' inligting gee		
	✓(Enige een)		(1)
6.1	 Dit mag dalk 'n onverifieerbare outeur wees Die outeur mag dalk geen kundigheid in die onderwerp/veld hê nie Die outeur kon dalk net plagiaat gepleeg het 		

VRAAG 7: SOSIALE IMPLIKASIES

7.1	Kuberafknouery ('Cyberbullying')'Flaming'	
	✓ (Enige een)	
	(Nota aan nasiener: Aanvaar boelie/afknouery)s	(1)
7.2	 Moenie aantekeninligting ('login') uitgee nie/Moenie ander se login gebruik nie Moenie onbetroubare/aanstootlike webruimtes besoek nie Moenie gedurende spitsgebruik stroom of aflaai nie Moenie vir nie-skoolverwante aktiwiteite gebruik nie Beperk die tydsduur van IKT bronne Riglyne oor die gebruik van eksterne stoortoestelle Beperkings op drukwerk 	
	✓✓ (Enige twee)(Nota aan nasiener: Aanvaar antwoorde wat moontlik in skool praktyk is.)	(2)
7.3	 Sagteware het nie 'n produksleutel nodig nie soos bv. gratisware/deelware/OBS Opgradering van bestaande sagteware Voorafgeaktiveerde ondernemingsagteware Die sagteware is onwettig/gekraak 	
	✓✓ (Enige twee)	(2)
7.4	 Versker privaatheid van data/Hulle moenie data verkoop aan/deel met derde partye nie Verseker die veiligheid van die data teen kuberkrakers ('hackers')/ Enkripteer data Maak seker hulle hou by POPI(Protection of Personal Information) wet. 	
	✓✓ (Enige twee)	(2)
7.5.1	Uitvissingsbedrog/Phishing✓	
	(Notaaan nasiener: Aanvaar enige verduideliking van uitvissingsbedrog (phishing).)	(1)
7.5.2	 Nie HTTPS/Koppeling is nie beveilig nie/Slot ikoon nie daar nie Nie 'n Suid-Afrikaanse domein nie Spel-/Gramatika-foute 	
	✓✓ (Enige twee)	(2)
		[10]

VRAAG 8: OPLOSSINGSONTWIKKELING

			[14]
8.4.4	Property✓ Unieke veld/Geen duplikaat in hierdie veld nie ✓	(2)	(4)
8.4.3	DO NOT MARK		
8.4.2	Dit dui die gebruik van 'n filter aan/Gee 'n lys opsies vir items om te vertoon✓	(1)	
8.4.1	(Data) validering ✓	(1)	
8.3.3	Die blinde gebruiker sal nie kan verstaan waaroor die prent gaan nie ✓ Daar is geen alt-eienskap(attribute) (vir die skermleser) nie ✓	(2)	(4)
8.3.2	 Die dimensies wat gespesifiseer is, is nie versoenbaar met die aspekratio nie Die balans tussen hoogte en breedte is verkeerd ✓(Enige een) 	(1)	
8.3.1	Dit sal geen effek hê nie✓	(1)	
8.2.4	 Gebruik Autofit-opsie Pas die breedte in die tabeleienskappe ('table properties') aan Sleep die kolomrame ('column borders') per hand Verander die bladsyoriëntering na landskap Verander kantruimtes Verander die bladsygrootte ✓(Enige een) 	(1)	(5)
8.2.3	 Voeg onderstreepte woorde by die woordeboek Verander die taal van die speltoetser ✓✓(Enige twee) (Nota aan nasiener: Aanvaar antwoorde wat verwys na regskliek en kies korrekte opsie/Maak speltoetser onaktief/ Kies die 'Ignore/Ignore all'-opsie.) 	(2)	
	• Kopieer al die teks na een sel en vee ongewenste kolom(me) uit ✓(Enige een)		
8.2.2	 (Nota aan nasiener: Aanvaar enige antwoord van 18.3 tot 18.7.) Smelt selle saam 	(1)	
8.2.1	18.5 (cm) ✓ (Note can posioner: Appropriate entroped you 18.3 tot 18.7.)	(1)	
	✓(Enige een)		(1)
8.1	 Om die teksuitleg/nie-druk karakters van die dokument te kontroleer/verbeter Om die getal spasies/tabelstoppe tussen woorde te kontroleer Om vir bladsy-/seksiebreuke kontroleer Kontroleer vir leë reëls 		

TOTAAL AFDELING B: 74

AFDELING C: GEÏNTEGREERDE SCENARIO

VRAAG 9

9.1.1	Word/Publisher✓		
	(Nota aan nasiener: Aanvaar enige ander geskikte sagteware vir hierdie doel.)	(1)	
9.1.2	 Papiergrootte pas nie in die meeste drukkers nie Papier te groot vir 'n boekie 		
	✓(Enige een)	(1)	
9.1.3	 Gebruik 'draft/econo mode' wanneer gedruk word/Verminder druk resolusie Gebruik 'eco-fonts' Druk meer blaaie op bladsy/Verminder druk grootte Gaan die dokument na/Proeflees deeglik voor daar gedruk word Druk in swart en wit Gebruik minder prentjies 	(2)	
9.1.4	Versprei die boekie elektronies/Print to PDF✓	(1)	
9.1.5	 SD-Kaart Micro-SD Kaart OTG (On The Go) aangepasde stoor medium/Flitsskyf Interne geheue (Ingeboude geheue) Optiese medium ✓✓ (Enige twee) (Nota aan nasiener: Aanvaar verwysings na OTG stoortoestelle soos flitsskyf as 'n USB. As 'n antwoord 'geheue kaart' is, kan slegs een punt toegeken word.) 	(2)	(7)
9.2.1	Tabel✓ Vorm✓	(2)	,
9.2.2	Klant ID/Gebruiksperiode✓ Stel verstekwaarde✓	(2)	
9.2.3	Gebruik 'n navraag ('query')/filter/sortering✓	(1)	
9.2.4	RSS-voer✓	(1)	
9.2.5	 Oortreders sal gespot/verstoot word Mag ander opsteek om hulle op oortreders te wreek Kan hulle reputasie affekteer Beskuldigde mense mag die munisipaliteit dagvaar/Beskuldigdes mag dalk kwaad word Mense sal harder probeer om water te spaar/Positiewe gedragsverandering ✓✓(Enige twee)	(2)	

13 NSS – Nasienriglyne

	•		[25]
9.3.3	Onakkurate/onbetroubare resultate vir die opname ✓	(1)	(5)
9.3.2	 Druk en versprei/Versprei via posdiens/faks✓ Vra vrae in persoon van aangesig tot aangesig ✓ Laat respondente dit aanlyn invul✓ ✓✓(Enige twee) 	(2)	
9.3.1	Respondent word nie gelei na watter tipe antwoord verlang word nie/Het nie opsies om uit te kies nie/Oop vraag ✓ Daardie data kan nie maklik geanaliseer word nie ✓	(2)	
9.2.8	Kliënte se rekenaars kan met 'malware' besmet/gekraak wees ✓ en as 'n bot/zombie ✓ gebruik word	(2)	
9.2.7	Internet-aanval/DoS-aanval/Bot-aanval	(1)	
	✓✓(Enige twee)(Nota aan nasiener: Aanvaar enige geldige voorbeelde van die bostaande kolpunte.)	(2)	
9.2.6	 Konsekwentheid: Uitleg/fonts Gemaklike Navigasie bv.Hiperskakels Maak voorsiening vir die vertoon op draagbare of tafelbladtoestelle Kleurskemas Leesbaarheid/Fonttipe/Tipgrafie/Webblad nie te besig nie Toeganklikheidseienskappe ('Accessibility features') 		

VRAAG 10

10.1.1	Sellulêr/3G/Wi-Fi/LTE/4G/Draadloos ('Wireless')✔	(1)	
10.1.2	 SSD is vinniger SSD is bestand teen impak/slag Gebruik minder energie/Genereer minder hitte Werk stiller 		
	✓✓(Enige twee)	(2)	
10.1.3	Helderheid ('Brightness')Kontrasratio ('Contrast ratio')Weerkaatsende eienskap van die skerm		
	✓(Enige een)	(1)	
10.1.4	WhatsApp/Facebook messenger/Telegram/Twitter✓		
	(Nota aan nasiener. Aanvaar enige geskikte internetgebaseerde boodskapdiens.)	(1)	(5)
10.2.1	 Die toepassing/projek word dalk nie voltooi nie Jy kan dalk nie jou geld terugkry (as die projek faal) nie Jy is onwaarskynlik om 'n aandeelhouer/ontvanger van enige inkomste wat die toepassing/projek genereer te wees 		
	✓✓(Enige twee)	(2)	
10.2.2	GPS/ Sellulêre Triangulering✓	(1)	
10.2.3	Plek ('Location')/Koördinate √	(1)	(4)
10.3.1	Om mense te kan identifiseer/Mense opspoor √	(1)	
10.3.2	 Vingerafdrukleser Iris-/Oogskandeerder (Kamera vir) Gesigsherkenning ('Facial recognition') (Mikrofoon vir) Stemherkenning 		
	✓✓(Enige twee)	(2)	
10.3.3	 Dokument/Data/Lêers rugsteun (na die wolk ('cloud')) Verpersoonlikte dienste kan vanaf enige rekenaar gebruik word, bv. E-pos Moontlik om jou slimfoon op te spoor/Te laat lui Sluit/Blok/Maak selfoon skoon (erase) oor afstand 		
	✓✓(Enige twee)	(2)	
10.3.4	Wi-Fi/Hotspot √	(1)	(8)

10.3.5	 Wees versigtig vir wie naby jou is Probeer om nie Internetbanksake te doen nie Teken uit wanneer klaar is Gebruik private webblaaier/'incognito' modus Deaktiveer/Ignoreer die 'Save Password' opsie tydens gebruik Vermy gebruik van eksterne stoor toestelle oor moontlike 'malware' Vermy die stuur/stoor van lêers/data oor moontlike 'malware' Vermy dit om persoonlike besonderhede in te lees wanneer jy aanlyn is 	(2)	
10.4.1	Malware infeksie/Ransomware✓	(1)	(4)
10.4.2	Dit is 'n virtuele/digitale/'crypto' geldeenheid✓	(1)	
10.4.3	 Kriminele kan naamloos bly/ Transaksies kan nie na individu gespoor word nie Belasting ontduiking ✓(Enige een) 	(1)	
10.4.4	 Herstel ('Restore') data vanuit die rugsteun Doen 'n fabrieksherstelling ('factory reset')/Herinstalleer die stelsel Betaal die losprys indien nodig Ontkoppel van die netwerk Rapporteer aan owerhede Implimenteer voorsorgmaatrëels vir die toekoms. ✓(Enige een) 	(1)	
10.5.1	Sel is as General of Number geformateer/Sel is nie na teks geformateer nie/ Verkeerde formatering ✓	(1)	
10.5.2	Gebruik Gender data (kolom D) in plaas van Age data(Kolom E)/Reeks gebruik die verkeerde kolom ✓ (Nota: Aanvaar enige verwysing na die reeks wat nie numeriese waardes het nie)	(1)	
10.5.3	 Trek/sleep die kolombreedte per hand breër Dubbelklik die regterkantste raam van die kolomopskrif Verklein die fontgrootte Roteer teks Omvou ('Wrap') die text 		
	✓✓(Enige twee)	(2)	(4)
			[25]

TOTAAL AFDELING C: 50 GROOTTOTAAL: 149